

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. **Wagner Antal**
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor

Főszerkesztő:
Dr. Rajk Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatárs:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A geszti levél a Házban.

Egy hete mult csak, hogy elég jó információk alapján azt irhattuk, hogy sem a túlzott katonai követelések, sem a házszabály-revizió nem kerül az idén tárgyalásra az országgyűlés elé. Akkor az hírlett, hogy a kormány ebben az évben, a mely az országos képviselőválasztások előtt az utolsó, nem merészeli tenni, hogy az eddigieknél is nagyobb elkeseredést támasszon az ország népében. Nem meri tenni pedig azért, mert az esetlegesen újból és vehemensebb mértékben feltámadó obstrukció s a vele járó nemzeti ellenállás a jövő választáson nagyon kétségbeejtő helyzeteket teremtené a kormánypárt képviselőjelöltjei számára. Vagyis röviden szólva féltették a nyáját, a jámbor mamelukokat, nehogy valami nemzeties kötelező ígéretet kívánjon tőlünk a kerületek választó-közönsége.

A mult héten még így volt. Az után jött az aminosus levél, amit Ugra értelmes polgáraihoz intézett a kegyelmes demokrata, aki már annyira sem tartja a népet, hogy beszédet mondjon nekik,

hanem csak levelet ír, ami bizonyára kényelmesebb is. Ez a levél azután kétséget kizárólag, megmutatta Tisza István terveit és szándékait. Ez a levél a politikai élet azon világában, ahol nem parancsszóra forognak az emberi elmék, nagy és érthető felháborodást keltett.

Az újabb katonai követelésektől eltekintve, Tisza azt mondja benne, hogy az abszolút fejedelmi jog a hadseregnél a vezényleti és vezérleti nyelv megállapításának a joga, azt mondja benne, hogy szükséges revízió alá venni a házszabályokat, hogy záros határ idő alatt lehessenek megszavazhatók minden irányú ujoncjavaslatok és a budget is, természetesen benne a példátlanul nagy katonai követelésekkel

Vasárnap, az országgyűlés megnyitásának előestéjén a függetlenségi párt értekezletet tartott ez ügyekben. A kormánypárt persze nem. Mit értekezzen az, akinek önálló gondolata nincs, vagy nem mer lenni. Ők csak hallgattak, Tisza megjelent a klubjukban, elmondta, hogy mit hogy vél, mint akarja nyelbe sütni a dolgait s a pártja bűvös szóta-

lansággal vette rövid előadását tudomásul

A függetlenségi párton azonban illő, megillető kemény ellenállásra talált az ugrai manifesztum már az értekezleten is. A párt, mint Kossuth Ferenc kijelentette, nem fogja megengedni, hogy bármely csalafintasággal a nemzeti ellenállást kijátszák a parlamenten, amelynek szólásszabadságát a legvégsőig megvédeni kész.

Tiltakozzon az ellen, hogy a hadsereg vezérleti és vezényleti joga abszolút fejedelmi jog volna, mert nem az, nem volt az és nem is lesz az. A hadsereghez a nemzet adja a pénzt, a nemzet adja a katonát az ő tulajdona, ennél fogva a jog is az övé.

S valóban az országgyűlés első napja, amelyben általán csak formális ülést vártak, nagy izgalmakkal kezdődött. Kossuth a párt nevében bejelentette, hogy a parlamenti szólásszabadság jogán semmi csorbát ütni nem enged, hangsúlyozta, hogy föltétlen szükséges nálunk a nemzeti ellenálló erő, mert az idegen állam hatalmával is rendelkező bécsi

TÁRCA.

Közgyűlési zenekar.

Oly szép a banda, csinnadratta,
Az utcákon, ha átvonul
Lányszíveket hoz dobogásba
S hódít kimondhatatlanul.

Kappelmajster, mint generális
Lépdél a míg a dob pereg
S követi — vele lépést tartva —
A vidám fiú — lányserg.

Egy szóval hát a rezes banda,
S ez bármi furcsa, ámde tény,
Ha jön, megy, vagy ha muzsikál is,
Mindig jelentős esemény.

És épp ezeknek indokából
Dicsérem azt a valakit,
Ki tervbe vette, hogy a város
Külön zenekart alakít.

Az ötlet fényes, ragyogó is
Nem lehet ellene panasz . . .
Főerőssége lesz *Valentin*,
A legkitünőbb kontra-bass.

Kerül néhány, ki hegedűjét
A többivel nyekegteti
De mindenekelőtt a prímet
Hegedűs primás vezeti.

A partitúrával kezében
Minden taktust megmagyaráz
Meskó, Weisz, Erdélyi, Scheibner
Az »összhangzattan«-ra vigyáz.

S mivel egy teljes zenekarhoz
Még terces is kívántatik
Ladányi jó lesz e szerepre,
Mint bizottsági harmadik.

Az édesszavú csengő hárfát
A *Rajk* Aladár zengeti,
Drescher Gyula elnök pediglen
A csello húrját pengeti.

Ki az, kinek szeme tüzlánggal
Fénylik, mint az acélfokos?
— Ne bántátok a főerőnket —
Nyiraty ő a nagydobos.

Tegyük föl, hogy a Jambót huzzák,
»Funikuli, Funikula,«
Kitünő lesz majd nagybögősnek
A doktor *Beczássy* Gyula.

S ha szétnézünk a zenekarban,
Itt van még János a *Febér*
Sok *közbeszóló* bombardonnal
Meg-megszakítva úgy zenél.

Czérnay meg *Alföldi* Béla
Czimbalmot vernek szívesen,
Mindkettő solo-ja kihallik
Nagy hévvel, érzésteljesen.

Tovább elő hát a sereggel
Ott van a *Weidinger* Dezső,
A muzsikát rigófüttyökkel
Megtüszerezni tudja ő.

A triangulumot a doktor
Denneberg Kálmán kezeli,
A ritkán pergő kis dobot meg
Sziklai Zsiga jól veri.

S mint a vezérkar lovasított
Szárnykürtöse rohan eléd,
A zenekar veterán tagja
Jó *Bajay* a hadsegéd.

De hasztalanul szaladgálok
Átal völgyeken és hegyen.
Csak mégse tudom kitalálni
Hogy a — *flótas* melyik legyen?

Hetes.

kéz a multban is nem egyszer támadt rá a magyar alkotmányra s ahogy a multban tette, ki biztosít a felől, hogy nem teszi-e majd a jövőben is, ha a népképviselőt kezéből a házszabály-revizíó kicsavarná az ellenállás fegyvereit? Mert ha ez a fegyver elvesz, a jognak a fegyvere, akkor a jogtalanságok ellenében a nemzet nem támaszkodhat másra nem marad más eszköze Bécs ellenében csak a forradalom. Komor szavak, de igazak. Hiába próbált ellenük beszélni Tisza István. Ugy látszik, a levelezéseket bajosabb visszaszivni mint a szónoklatokat, bajosabb beléjük magyarázni, ami nem volt benne. Szelet vetett s vihart arat megint. Így kezdődött meg újból a magyar országgyűlés.

Az új főispán.

Új név Baja város történetében, új ember a közigazgatás élén, Tisza István kormányának egy új megbízottja: *Bezerédy István*.

Hetek óta tudja mindenki, hetek óta várja Baja város közönsége a hivatalos lapot, amelyben meg fog jelenni a királyi kinevezés, amely Szabadka és Baja városoknak új főispánt ad. Azt is tudta már mindenki, hogy az új főispán Bezerédy István lesz.

Ugy illik hogy most elbucsuzzunk *Schmausz* Endrétől, aki sok évi kitűnő szolgálataiért a királytól a Lipót rend lovag keresztjét kapta, de mi már akkor, amikor biztos forrásból kapott értesüléseink alapján megirtuk volt, hogy *Schmausz* Endre beadta lemondását, megemlékeztünk működéséről.

Bezerédy István bácskai születésű. Zomborban született 1861-ben. Most tehát negyvenhárom éves.

Mint a csász. és kir. huszárezred századosa jött Szabadkára és tartalékba menván, megmaradt szabadkai lakosnak.

Az ó-kanizsai választó kerületben 1895-ben *Tompa* Antal függetlenségi jelölttel szemben szabadelvű-párti programmal országgyűlési képviselővé választották, a mikor is a Ház a véderőbizottság tagjává választotta meg. A legutolsó képviselő-választások alkalmával Lovászi Mártonnal szemben kisebbségben maradt.

Mint minden főispánt, úgy őt is két szempontból kell megítélni. Az egyik szempont az, amely az országos-, a másik szempont az, amely a helyi politikára vonatkozik.

Az országos politikát illetően Bezerédy István, új főispán annak a pártnak a tagja, amely a hadsereg vezérletére és vezényletére vonatkozó jogokat abszolút királyi jognak minősíti; a gazdasági önállóságot az országra nézve károsnak tartja és a parlament szókimondó tagjaira szájkosarat tesz.

Az erős kéz erőszakos politikájának exoziturája minden főispán, akinek első rendű kötelessége, hogy a hű mameluk tábort egy-egy képviselővel szaporítsa.

Mi, akik a 67-es alapon álló kormányoknak ellenlábasa vagyunk, országos politikai szempontból nem nézhetünk bizalommal az új főispán működése elé.

A helyi politikára nézve még sokkal nehezebb az új főispán helyzete és sokkal merészebb a vállalkozása.

Az a légkör, amelyben neki most mozognia kell, előtte idegen. A kadet iskola szokásai és a civil élet gondolkozása, különösen a mi országunkban, rendkívül elütök. A katonai jog és felfogás, amelyben az új főispán nevelkedett és nőtt fel, a közigazgatási joggal semmiféle nexusban nincs, ez egy egészen új studium, új talaj lesz, amelyen biztosan csak az haladhat, aki a közigazgatás ágazatait minden vonatkozásában elméletileg és gyakorlatilag jól ismeri. *Bezerédy* István főispánról nem mondhatjuk azt, hogy eddig a közigazgatás bármely szakmájában dolgozott avagy azok iránt érdeklődött volna.

Az alatt a rövid idő alatt, amíg a főispánságáról szállingózó hírek valósággá váltak, ezt a reá nézve terra incognitát bajosan bírta bejárni. Pedig az 1886. évi XXI. törvénycikk a főispánra olyan sok adminisztratív teendőt halmoz fel, számtalan egyéb törvényeink olyan széleskörű imperiummal és jurisdikcióval ruházzák fel, hogy annak csak az tehet eleget, aki a közigazgatásban nőtt fel, vagy legalább is erős elhatározása a közigazgatási jogot megismerni.

A legsűrűbben előforduló teendője a törvényhatósági bizottságokban való elnökölés, számonkérés, előkészítő tanácsulés, közigazgatási bizottságok és hozzá felelősséget vállaló ügyek.

Bizonyos, hogy ezek elintézésére eleendő erőt és tudást érez magában, mert vállalkozott rá.

Baja város előrehaladásának számos föltétele merült fel és tétetett szóvá úgy a társadalomban, mint a sajtóban.

Hisszük, hogy ezeket megismerni és portálni az ő működésének mindjárt első idejében kötelességének fogja ismerni.

Felmentés — kinevezés.

Nem jött váratlanul, nem is lepett meg senkit a hivatalos lapnak szombati számában megjelent kinevezési és felmentési irat, amely alá a király neve és ez alá a miniszterelnök neve vagy írva.

Szabadkán éppen tanácsulés volt, amikor a posta meghozta a miniszterelnök leiratát Szabadkára.

A polgármester felolvasta a tanácsstagoknak Tisza István leiratát és persze rögtön megbeszéltek a rendkívüli közgyűlés napját, amelyen a főispánváltást bejelentik a törvényhatósági bizottságnak.

A »Budapesti Közlönyben« a következő kinevezési okirat és közvetlen alatta a volt főispán felmentése olvasható.

Ime a két okirat:

»A belügyministerium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Schmausz* Endre Szabadka sz. kir. és Baja th. városok főispánját ezen állásától felmentem és *Bezerédy* István földbirtokost ezen városok főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. évi szeptember hó 29-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Schmausz* Endre Szabadka sz. kir. és Baja th. városok főispánjának, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából, sok évi kitűnő szolgálata elismerésül, Lipót rendem lovagkeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1904. évi szeptember hó 29-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen Héderváry Károly s. k.

A városhoz Tisza István a következő leiratot intézte:

Ő csász. és apostoli kir. Felsége f. évi szeptember 29-ikén kelt legfelső elhatározásával előterjesztésem folytán *Schmausz* Endre Szabadka sz. kir. és Baja th. városok főispánját ezen állásából saját kérelmére felmenteni és helyébe *Bezerédy* István földbirtokost ezen városok főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Erről a város közönségét ezennel értesitem.

Budapest, október 6.

Tisza.

Schmausz Endre Baján a közigazgatási bizottság ülésén elnökölt, amikor titkárja, *Weber* Frigyes Szabadkáról telefonon értesítette arról,

Bolond világ.

Kéményseprő megy az utcán. . .
Maglehetős mogorva,
Keze-lába, arca kormos
Sok kéményben kotora.

Szokás-mondás: E világnak
Ő legnagyobb bolondja;
Mert ott vakar, hol nem viszket
Mindenké csak aszondja és azt mondja.

Hej! Pedig az egész világ
Nap-nap után ezt teszi. . .
Nézzen körül, s látni fogja
A ki talán nem hiszi.

Folyton másnak hibáiról
Bűneiről »társalog«
S boldogságtól, kárörömtől
Túláradva — andalog.

Mindig másnak háza elől
Sepri el a szemetet. . .
Sajátjánál körül nézni
Sepergetni elfeled.

Kettőtörné haragjában
Más embernek derekát,
Hogyha nem lát szemeiben
Hatalmas egy — gerendát.

Szálka ez csak! Nem gerenda! . . .
S meglepszik szálkával.
S mily serényen foly a munka. . .
Huzogatja százával.

S hogyha tenné jó lélekkel:
Nem szólnék én semmitse!
Ah! De milyen kegyetlenül
Verne aztán bilincsbe!

Szinte boldog némely ember
Mást ha szidhat, gáncsolhat
Más hírében, mindenében
Végig hogyha gázolhat.

Deprimendo exantlari
Szamárlépcső, semmi más. . .
Boldoguljon rajta, ki tud
Győzni fog az igazság.

Ki a mint mér, úgy fog néki
Egykor viszsza méretni. . .
Ej, de hagyjuk! Bolond világ
Úgy sem fogod érteni.

Bolond világ! Ne adogasd
Önnöncimed másoknak!
Te vagy bolond, . . . százszor bolond. . .
Tartsd meg cimed magadnak.

Zúlló.

hogy felmentéséről valamint kitüntetéséről szóló okiratok megérkeztek.

— Helyes — választott a *volt* főispán — délután tehát majd a polgármester elnököl a közgyűlésen.

Schmausz Endre Bajáról még a délelőtt folyamán elutazott Zomboron keresztül Apatinba.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága 1904. október hó 8-án tartotta meg rendes őszi közgyűlését, melynek legfontosabb tárgyául az 1905-ik évről szóló költségelőirányzat szerepelt. Fontos és a város anyagi helyzetére messze kiható közgyűlése volt ez törvényhatósági bizottságunknak.

A városi tanács ugyanis ismét olyan költségvetést terjesztett elő, mely úgy általánosságban, mint részleteiben a legszigorubb kritikát hívja ki. Mélyen lehangoló és mélyen megdöbbenő az előterjesztett költségvetés, mert azt hirdeti, hogy a terhek újból emelkednek anélkül, hogy a város nagyobb productív befektetést eszközölne, vagy pedig a teherviselésnek csak némi látszata is volna a város fejlődésében és haladásában.

A költségvetésben semmi új ideát sem látunk arra nézve, hogy miképp lehetne a város jövedelmeit a polgárság megterhelése nélkül fokozni vagy a túlságos kiadásokat mérsékelni. Pedig ebben a két irányban serényen, fokozott erővel kellene dolgozni, hogy az adózó polgárság a nagy teher alatt össze ne roskadjon.

Minden más város életében azt látjuk, hogy nem a közterheket emelik, ami persze a legegyszerűbb és semmi fejtorést nem okoz, hanem a jövedelmeket igyekeznek új források nyitása által szaporítani.

Ez a fejtelenség, eszmenélküliség és könnyelmű adósságcsinálás mind sok pénzébe kerül a városnak, mely máris a tönk szélére közeledik.

Hozzájárul mindehhez, hogy az új közkórház költségvetése külön tárgyalatván, nem nyerhető tiszta kép a város vagyoni státusáról és hogy a rendes költségvetés semmiképp sem mondható reálisnak.

A hatósági ellenzék élén Dr. Valentin Emil bizottsági taggal beható kritika alá vette az egész költségvetést, meggyőző érvekkel ecsetelve a mostani helyzet tarthatatlanságát

Érdekes és megszívlelendő vitát provokált Ladányi Antal városi hivatalnok nyugdíjazásának kérdése is. Ennél a tárgynál a hatósági ellenzék több kiváló tagja erősen elítélte a könnyelmű nyugdíjazások felé hajló irányzatot, mely munkaképes hivatalnokok nyugalomba bocsátása folytán, a város anyagi erejét bénítja meg. Több gondosságot és figyelmet ajánlanak inkább a hivatalnokok alkalmazásánál, akkor nem fog a korai nyugdíjazás beköszönteni.

De mindenekfölött figyelemre méltó és a hatósági ellenzék jól megfontolt eszélyes működésének tudható be, hogy az utolsó közgyűléseken majdnem minden tárgynál az *ellenzék indítványát fogadta el*, míg azelőtt perhorreskálta a túloldal a balról jövő indítványokat.

Ez a változás öröndetes dolog, mert a városnak hasznára válik és a bizottsági tagok éretet felfogásáról tesznek tanuságot és igazolja azon felfogást, hogy a város érdeke nem áldozható fel a pártpolitikának.

Részletes tudósításunk a következő:

Dr. Hegedűs Aladár polgármester pontban 3 órakor megnyitván a közgyűlést, napirendre tértek:

1. Polgármester időszakai jelentése a közigazgatás állapotáról. — Tudomásul vétetetik.

2. A nagym. m. kir. Belügyministeriumnak leirata a közbéghidid, húsvágási és húskimézési szabályrendelet módosítása tárgyában. — A miniszter által elrendelt módosítással újból fölterjesztetik.

3. A városi tanács javaslata az 1905. évi költségelőirányzat megállapítása tárgyában. —

Dr. Valentin biz. tag elsősorban azt kifogásolja, hogy az új közkórház költségvetése nem foglaltatik az össz-költségvetés keretében, minek folytán a költségvetés nem tünteti fel a város igazi, hű anyagi helyzetét. Azt javasolja, hogy a kórház költségvetése kapcsoltsassék össze a rendes költségvetéssel. Kifogásolja továbbá, hogy a költségvetésben nincsenek olyan tételek, melyek a megtakarításra vallanak. Különösen a szapora nyugdíjazásokban lát könnyelmű gazdálkodást, amennyiben teljesen munkabíró, fiatal erők, pld. Latinovits végrehajtó, Ladányi, korán nyugalomba küldetnek a város terhére. Nagy jártassággal fejtegeti azután, hogy a városi erdők jövedelme címén oly hihetetlen kis összeg van kitüntetve, mely a legrosszabb gazdálkodás mellett sem várható. Mindenesetre annyi faállomány elérhető volna, hogy a városi székház, iskola stb. fűtőanyagául bőségesen szolgálhatna és akkor ezen a címen nagy megtakarítás lenne eszközölhető. Keveseli továbbá a vadászati jövedelemként szereplő 260 koronát, mely csekély összeg nem áll arányban azzal a sok zaklatással, melylyel a vadászat a birtokosok területére nézve jár. Javasolja a jövőben a vadászati jövedelem emelését. A városi székház tisztogatási és surolási költségeit fölöslegesnek tartja, mert a városnál 12 hajdu van alkalmazva, ezek elláthatnák a tisztogatást stb.

A költségvetés többi tételeit is alaposággal bírálva, nem fogadja el a költségvetést.

Bajai Péter sem fogadja el a költségvetést és különösen a vadászati jövedelem csekély voltát nehezményezi. *Alföldi* Béla a népiskolák részére több tanszer beszerzését javasolja. *Weidinger* Dezső az erdők jövedelmét sokkalja, jobban szeretné inkább a költségvetésben egy nagyobb kiadási tételt látni, mely az erdők tervszerű létesítésére volna felvéve. *Erdélyi* főző a kórházi költségvetésnek a rendes költségvetéssel való egyesítését törvényben gyökeredző okokból kivihetetlennek tartja. *Weisz* Nándor tanácsnok felvilágosítással szolgál, hogy a költségvetésben szerepel már oly tétel, mely az erdők létesítését célozza. *Dr. Ladányi* a kórházat veszi védelmébe, *Tíry* Mátyás a vadászati jövedelmet elegendőnek találja; kifogásolja a sétányokat, melyek az elképzelhető legelhanyagoltabb állapotban vannak. — A közgyűlés többsége a költségvetést elfogadta.

4. A törvényhatósági közutak 1905/6. évi költségelőirányzatának tárgyalása. — A tanács javaslata tudomásul szolgál.

5. Polgármester előterjesztése 1053 m³ terméskő fedanyagnak a folyó, valamint az 1905/6. évi közuti költségelőirányzat terhére leendő megrendelése iránt. — Dr. Valentin bizottsági tag javasolja, hogy a kőanyag be-

szerezése nyilvános árlejtés útján eszközöltesék. — A közgyűlés Valentin indítványát elfogadta.

6. A II. számú m. kir. csendőrkerületi parancsnokság átirata a csendőrség elhelyezése iránt kötendő szerződés tárgyában. — Jogügyi bizottsághoz utasítatik.

7. A városi tanács jelentése a polgári és belvárosi elemi iskolai épület munkáinak biztosítása végett megtartott nyilvános árverés eredményéről. — *Czérnay* Imre szemrehányólag rekriminált, hogy a középítkezéseknél a bajai iparosokat következetességgel mellőzik és figyelmébe ajánlja a hatóságnak a bajai ipar pártolását.

A közgyűlés e tárgyban akként határoz, hogy az építkezés biztosítására újabb árlejtést tart, mert a szeptember 29-iki nem volt kielégítő.

8. Somogyvármegye közönségének átirata, a lótenyésztés érdekeinek emelése céljából a földmivelésügyi m. kir. minister úrhoz intézett felterjesztésének pártolása tárgyában. — Pártolólággal felterjesztetik.

9. A tanács javaslata Ladányi Antalnak 600 koronával leendő nyugdíjazása iránt. — Bajay Péter rosszalja a jelen esetben is látható könnyelmű nyugdíjazást, mert Ladányi Antal munkabíró, értelmes, hasznavehető hivatalnok. Kétségbevonja egyébként, hogy Ladányi »saját kérelmére« megy nyugdíjba. Nem fogadja el a javaslatot. *Czérnay* Imre is kárhoztatja a korai nyugdíjazást és nagyon helyesen és talpraesetten jegyzi meg, hogy a tisztviselőt vizsgálják meg megválasztásakor, vajjon munkaképes-e, akkor nem fog beállani annyi sok korai munkaképtelenség. Dr. Valentin figyelmezteti a közgyűlést, hogy a tisztviselőket meg kell védeni, hogy annak tudatában legyenek, hogy semmiféle felsőbb hatóság őket egyszeribe nem nyugdíjazhatja.

Ladányit munkaképesnek tartja, minthogy azonban az orvosok bizonyítványa szerint beteg és Ladányi maga kéri nyugdíjazását, így tehát a törvény holt betűje szerint ez úgy is el lesz rendelve, miért is vonja le a jövőre a közgyűlés a tanuságot, de jelen esetben helyt ad a nyugdíjazásnak. A közgyűlés ily értelemben is határozott.

A közgyűlés ezzel délután 6 órakor végetért.

Közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság *Schmausz* Endre elnöklete alatt 1904. október 8-án tartotta rendes havi ülést.

Erdélyi Gyula főjegyző előterjeszti a polgármester havi jelentését, amely csupán az iktatók ügyforgalmának statisztikai adatait tünteti fel.

Egy érdekes fölebbezés következett ezután. Egy darab földet vett valaki 1866-ban a várostól és azt 1879-ben eladta. Az új vevő ugyanez évben meghalt, de az örökösök között pör keletkezett s így a földet csak 1903. évben lehetett átírni a telekkönyvben az örökösekre. Az átiratási városi díjat követelte most rajta a város és ennek fizetésében az örökös a tanács el is marasztalta. A közigazgatási bizottság azonban, az ide került felebbezésnek helyt adott és az örökös a fizetés kötelezettsége alól felmentette, mert a vonatkozó szabályrendelet a jogügylet keletkezése után alkottatott.

A tisztii főorvos jelenti, hogy a közegészség szeptember hóban kielégítő volt. Több gyermekjárványbetegség teljesen megszűnt és az általános körmozgalom csökkent. A múlt hóban született 31 fiú és 24 leány, összesen 55 gyermek. Meghalt 43 egyén, a szaporulat 12.

Weisz Nándor tanácsnok jelenti, hogy a kövezési program elvégeztetett, s így most

nem szükséges utcakövezés, ezért határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a jankováci út készíttessék el, amely út céljaira beszerzendő volna 7371 korona értékben 10,053 köbméter kőanyag. A határozati javaslat elfogadott.

A helyettes pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt hóban az adók rendesen folytak be. A tanfelügyelő szomorú jelentést tett. E

szert Bajai város területén 809 iskolaköteles gyermek nem látogat semmiféle iskolát.

Szobotka Rezső államépítészeti főmérnök javasolja, hogy kerestessék meg az államvasutak igazgatósága, hogy a teljesen elhanyagolt indóházi előtér rendeztessék és aszfaltburkolattal láttassék el.

A teher- és személyforgalom, mint már említettük, a vasutnál ketté osztatik.

Karcolatok.

Bezerédy váltója.

Bezerédy főispán kinevezése után Tisza István az alábbi váltót zárta el a miniszterelnöki palota Wertheim szekrényébe.

Természetesen a váltót lejáratkor be kell váltani az elfogadónak, különben jön az óvás, perlés, végrehajtás és — menesztés. A váltó elő- és hátlapját élethűen közöljük:

I. Előlap.

Bécs 1904. szept. hó 29. 3 képviselő

1905. év tavaszán szállíton Ön ezen

vállónál fogva Tisza István rendeletére

Három kormánypárti képviselőt

értelke tegye számolásba tudósítással

Méltóságos Bezerédy István

bárá Vojnits István

Baja—Szabadka

szállítandó Baján és Szabadkán Elfogadom Bezerédy István

II. Törölt hátirat.

Schmausz
Endre

Kedélyes nyiltterek.

Egy nagyon előkelő pozíciót betöltő politikai kapacitás a következő nyilatkozatot tette közzé a lapokban:

Arra figyelmeztetek mindenkit, hogy fiamnak senki hitelt ne adjon, mert adóságaiért nem szavatolok.

Az apa.

Könnyen megeshetik, hogy a fiu az alábbi nyilatkozattal felel:

Arra figyelmeztetek mindenkit, hogy apámnak politikailag senki hitelt ne adjon, mert ily természetű adóságaiért nem szavatolok.

A fiu.

Hajdú meg hajdúné.

A legutóbbi közgyűlés költségvetési vitájában szóba hozta Valentin, hogy fölösleges

a városháza tisztogatása és surolására nagyobb összegeket előirányozni, amikor 12 fizetett hajdúja van a városnak.

Csak hogy erre azt válaszolták, hogy aszsonyi munkákra a hajdúk már mégsem alkalmazhatók.

Tóni, a polgármester snájdig hajdúja — a bajai »hajdúk hadnagya« — félfüllel hallgatta ezeket a polgármesteri szobából és közgyűlés után előállott azzal, hogy neki egy jó eszméje volna:

Férfi hajdú elég lenne hat is, a másik hat legyen leány-hajdú a javából. Ezek majd tisztogatnak, meg surolhatnak.

Ha léteznek a katonák mellett markotányosnék, mért ne férhetne meg 6 hajdú mellett 6 fehér cseléd mint hajdúné?

Melegen ajánljuk a városatyák figyelmébe.

HIREK.

Főispáni beiktatás: Bezerédy István főispán beiktatása Szabadkán f. hó 29-én, Baján pedig f. hó 31-én fog végbemenni.

Haza Amerikából. Dr. Rajk Aladár orsz. képviselő hazaérkezése már a legközelebbi napokban várható. Mint értesülünk vissza utazásának útját szintén Fiumén keresztül teszi meg, amely utirányánál csak maga a tengeri út 14 napot teszen. Amerikában múlt hó 27-én szállt hajóra.

Kinevezés. A belügyminiszter Dr. Petrovics Elek miniszteri fogalmazót segédtitkárrá kinevezte és szolgálattételre Baja és Szabadka városok főispánja mellé kirendelte.

A Délmagyarországi Gyapjufonó és Vattagyár részvényeinek nagy részét egy szabadkai kereskedőkből álló konzortium átvette úgy, hogy a hosszabb időn át szünetelt gyár most újból üzembe helyeztetik.

Thaly Kálmán ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Thaly Kálmán felhívására ez év március havában a képviselőházban az obstrukció megszűnt, tudvalevőleg emlékéremet készítettek Thaly Kálmánnak. Az emlék egy arany érem, továbbá egy az érem nagytöltött bronzmásával ékesített fehér márvány íróasztaldísz. Mindkettőn Thaly Kálmán mellképe van, e felirással: »Harcok írójának, béke szerzőjének.« Az emléktárgyakat, amelyeket Teles Ede mintázott e hó 11-én a képviselőház elnöki fogadótermében déli félegykor nyujtották át komoly ünnepélyességgel Thaly Kálmánnak. A Ház ülésén jelenvolt képviselők nagy része mind ide gyűlt az ülés után, úgy hogy a terem szépen megtelt. Thaly Kálmánt, aki Csávosi Bélával lépett a terembe, nagy éljenzéssel fogadták. Thaly Kálmánt Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter üdvözölte, többek közt így szólva:

»Az emlék ime elkészült, gondoskodtunk többszörösítéséről is, amidőn annak egy számodra készült arany és nagyobb bronzpéldányát ezennel átadjuk, azzal a kéréssel, hogy azt szívesen fogadd. Ehhez azt a hő óhajtást fűzzük, hogy élő alakod, amelyet az emlék is megörökíteni igyekszik, minél tovább maradjon élő emlékjele s gyarapítója a haza körül szerzett kiváló érdemeidnek s hogy szived, amely abban az emlékezetes pillanatban megérezte a nemzet szive dobbanását, még soká dobogjon eddigi ifjú hevével és erejével a hazáért. Az isten tartson meg és áldjon meg.«

Thaly Kálmán az üdvözlésre igen hosszasan válaszolt, reminiszszenciákat mondva el életéből s a végén oly meghatottság vett rajta erőt, hogy könnyezett.

A pótvásár elmarad. Hétfőn reggel távirati értesítés érkezett a rendőrkapitánysághoz, amelyben értesíti a kereskedelemügyi miniszter, hogy az október hó 16-ára adott pótvásári engedélyt visszavonja, mert a szomszédos Nagy-Baracska tiltakozik ellene, mivel éppen akkor van ott is az országos vásár.

Eljegyzés. Ifj. Cserba György helybeli fűszerkereskedő eljegyezte Szuszits Aranka kisasszonyt.

Házasság. Hollósi Mór pécsi kereskedő f. hó 19-én d. u. 1/24 órakor vezeti oltárhoz a helybeli izr. imaházban Kohn Emma kisasszonyt.

Schmausz Endre — képviselő. Apatini tudósítónk írja: Schmausz volt főispán Apatinban ügyvédi irodát fog tavasszal nyitni, vezetését azonban egy budapesti ügyvéd fogja átvenni. A polgárság körében mozgalom indul meg, hogy képviselőjelöltül megnyerjék; érdekes, hogy az eszme a volt Fernbach pártiak körében keletkezett.

A vértanuk emlékezete a helybeli tanítóképzőben. A mi jeles tanítóképző intézetünk ifjúsága a folyó évben is méltó módon rótt le a kegyelet adóját az október 6-iki nemzeti gyásznapi alkalmából. Az aradi vértanuk dicső emlékének felújítása és hősi haláluk gyászos évfordulójának méltó megünneplése céljából megható ünnepély folyt le múlt szombaton délután az intézet nagytermében. Az alább közölt műsor minden egyes számát mély hatást keltve adták elő a szereplők. A műsor a következő volt: 1. *Gyászinduló.* Griegtől. Harmoniumon előadta Kovács Dezső tanár. 2. *Emlékbeszéd.* Mondta Horváth Gábor IV. a/o. tan. 3. *Október 6.* Ifj. Ábrányi K.-tól. Szavaltta Kürtös Henrik IV. a/o. tan. 4. *Szentelt hantok.* Kovács D.-tól. Előadta az ifjúsági énekkar. 5. *A nagy nap története.* Irta és felolvasta Hergert Péter IV. a/o. tan. 6. *Bucsi Damjanichtól.* Irta Zalár J. szavaltta Kuzmanov Obrád IV. b/o. tan. 7. *Rákóczi kesergője.* Huber Károlytól. Előadták: Mátray Jenő II. b/o. Gutsohn Dániel III. b/o. tan. (hegedűn), Geyer József III. b/o. tan. (cellón), Moussong Tódor III. b/o. tan. (violán) és Sztojanovics Illés IV. a/o. tan. (nagybőgőn). A sikerült hazafias ünnepélyt nagyszámu hallgatóság élvezte.

Halálozás. Egy tekintélyes bajai nagykereskedő elhalálozásáról vettünk hírt. Krausz Pál a helybeli Krausz és Scheer nagykereskedő cég beltagja, törvényhatósági bizottsági tag, tevékeny életének 60-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 14-én hajnali 4 órakor elhunyt. A megboldogultat özvegye és hat kiskorú gyermeke gyászolja. Tetemei f. hó 16-án, vasárnap, d. e. 11 órakor helyeztetnek örök nyugalomra a bajai izr. sírkertben.

Színház az ipartestületben. Lapunk vette fel az eszmét, hogy a színház ideiglenes elhelyezése a »Bárány« helyett az ipartestületben történjék. Mi hívtuk fel a színügyi bizottság figyelmét, mely alkalmasnak találván a helyiséget, a játszási engedély megadását javasolta. Most végre létrejött az egység a szinigazgató és az ipartestület között, úgy hogy a szintársulat f. hó 22-én megkezdte működését.

Szinigazgató választás Szabadkán. A szabadkai színügyi bizottság f. hó 16-án választja meg 1905-től kezdődő három évre szinigazgatóját. A pályázók között Pesti Ihsz Lajos és Szalkay Lajos volt miskolci szinigazgató szerepelnek mint komoly pályázók, csak ezek jöhetnek számba. Mint értesülünk a szabadkai közhangulat erősen favorizálja Szalkayt, aki pályázati kérvényében többek közt garanciát vállalt arra nézve, hogy Z. Bárdi Gabit és Tollagi Adolfot a Nép-színház volt tagjait rendes tagokul szerződteti és minden évben 500 koronás pályadíjat tűz ki helyi szerzők szindarabjára. Kíváncsisággal nézünk a döntés elé.

Az amatőr. A szentistváni rendőrség e hó 12-én letartóztatott egy Plander Lajos nevű gyanús külsejű alakot, mert szörnyen ráillett a Garamkövesden nemrégiben történt betörés tettesének a Rendőri Közlönyben közölt személyleírása. Behozták Bajára, hol Hetényi bíró fogta rögtön vallatóra:

— Hogy hívják?
— Plander Lajos, születtem 1870-ben, nőlen, római katolikus, büntetve voltam.
— Mindjárt sejtettem. Foglalkozás micsoda?
— Amatőr vagyok, instálom.
— Amatőr? — kérdi a bíró csodálkozva; talán bizony amatőr fotografus?
— Nem, tekintetes bíró úr, — felelt udvariasan meghajtva magát — amatőr *zebtolvaj* vagyok.

A bíróság Plandert, a ki a garamkövesdi betörésre a legjobb akarat mellett sem tud visszaemlékezni, egylőre fogva tartja.

A bajai céllövész társulat lövészkerkjében a szabadkai sportegylet által rendezett ünnepély elszámolása a következő:

Bevétel: 1. Elárusított jegyek 171 K. 20 f. 2. Felülfizetések 31 K. összesen 202 K. 20 f. *Kiadások:* 1. Lőkert költségei (Scherer K.) 20 K. 2. Tornaszerek szállítása (Vágó R.) 7 K. 3. Három tűzoltónak 3 K. 4. Rend fenntartónak 12 üveg sör 4 K. 32 f. 5. Falragaszok kiragasztása 2 K. 6. Kazal J. bejelentett számlája jegyek 6 K. falragaszok 13 K. összesen

19 K. 7. Matkovits Miklós szabadkai sportegyleti művezető bejelentett 165 K. 10 f. számlájára 1904. VII. 27-én postán utalványozva 136 K. 88 f. Összesen 192 K. 20 f. mit levonva a bevételből 202 K. 20 f. a többi 10 K. a helybeli 48-as honvédeknek lett át-szolgáltatva.

A bajai keresk. és iparbank renovált palotája már elkészült és különösen a földszinti üzlethelyiség fényes portaléja vonja magára a járó-kelők figyelmét.

A dunapataj—bajai vasúttervezet ügyében a városi képviselőtestület kebeléből kiküldött bizottság f. hó 1-én ülést tartott, a melyen a tárgy hosszú és beható megfontolása, és megvitatása után abban a határozatban állapodott meg, hogy a tervezett vasut kiépítési költségeihez Kalocsára eső 60 ezer korona hozzájárulását nem terjesztheti indítvány alakjában a közgyűlés elé, miután a tervezett vasutvonallal nem látja biztosítva Kalocsának sem közlekedési, sem kereskedelmi érdekeit, mert a tervezett vasút, a Kalocsára utalt községek elkerülésével jutna Bajára. Azonban elhatározta a bizottság, hogy ha a vasut az előbbi terv szerint a Kalocsával összeköttetésben levő községek érintésével vezetnék Bajáig, azonnal készen áll új tárgyalásokba bocsátkozni, mely esetben a hozzájárulás Kalocsa részéről majdnem biztosra volna vehető.

A meglopott tolvaj. Ádám Ferenc suhanc julius 2-án bemászott Rappal Mihályné jános-halmi asszony lakására az ablakon keresztül és ellopott egy pénztárcát 44 korona tartalommal. A pénzzel Halasra zónázott és ott nagy dárídót csapott. Csicsó Benjamin ottani muzsikus cigány húzta a tolvajnak a talp alá valót s mikor látta, hogy tökéletesen berugott, kivette a zsebéből a megmaradt 30 koronát. A kettős tolvajlás miatt 8-án álltak mindketten a bíróság előtt és Ádám Ferencz lopás büntette miatt hat havi börtönre, a cigány pedig lopás vétsége miatt 2 havi fogházra és 20 kor. pénzbüntetésre ítéltetett.

Testvérek harca. Tegnap Szent-János városrészben két testvér összeveszett, miközben oly lármát és verekedést csaptak, hogy az egész városrész összefutott. Az ifjabb testvér a verekedést azzal tetőzte be, hogy a bátyja házának összes ablakait kerettestül beverte. Az összekülömbözés egy jelentéktelen, semmis dolog miatt történt.

Gyakorlati baromfitenyésztés, a czime Parthay Géza új könyvének, mely szakszerűen és gazdagon, illusztrálva foglalkozik a tyúkok, pulykák, gyöngytyúkok, kacsák és ludak sikeres tenyésztésével. Parthay ezen könyve nemcsak az egyetlen legjobb baromfitenyésztési munka, hanem teljesen gyakorlati alapon van írva így minden tenyésztő nagy hasznát veheti. Ára 3 korona és az összeg előleges beküldése mellett megrendelhető a „Szárnyasaink” czimű baromfitenyésztési szaklap kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker. Rottenbiller-utca 30. szám.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcórt eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtkákat (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpel ellátott tégelyt fogadjunk el! Gyarmati Emil városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

NYILT-TÉR

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Világhírű!

a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 kor.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin-, és krétarajz ára 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez s azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD” festészeti műintézet
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 46.

15—2

özv. Spitzer Simonné és Tsa tégla-, cserép- és cementárú-gyára

BAJA.

Cementárú osztályunk gyárt és szállit:

Egyszerű és diszes cementlapokat

Sajtolt műkölapokat

K ü t m e d e n e é k e t

Vályúkat és jászolókat (ló, sertés és szarvasmarha részére)

Csatorna kagylókat

Mindennemű fedőlapokat kút, kémény,

oszlop, tűzfal stb. fedésére

Határköveket és minden egyéb e szakmába
vágó tárgyakat.

Elvállalunk BETON, TERAZZO és KERAMIT burkolásokat.

Hungária Csokoládé

és finom

Cukorkák

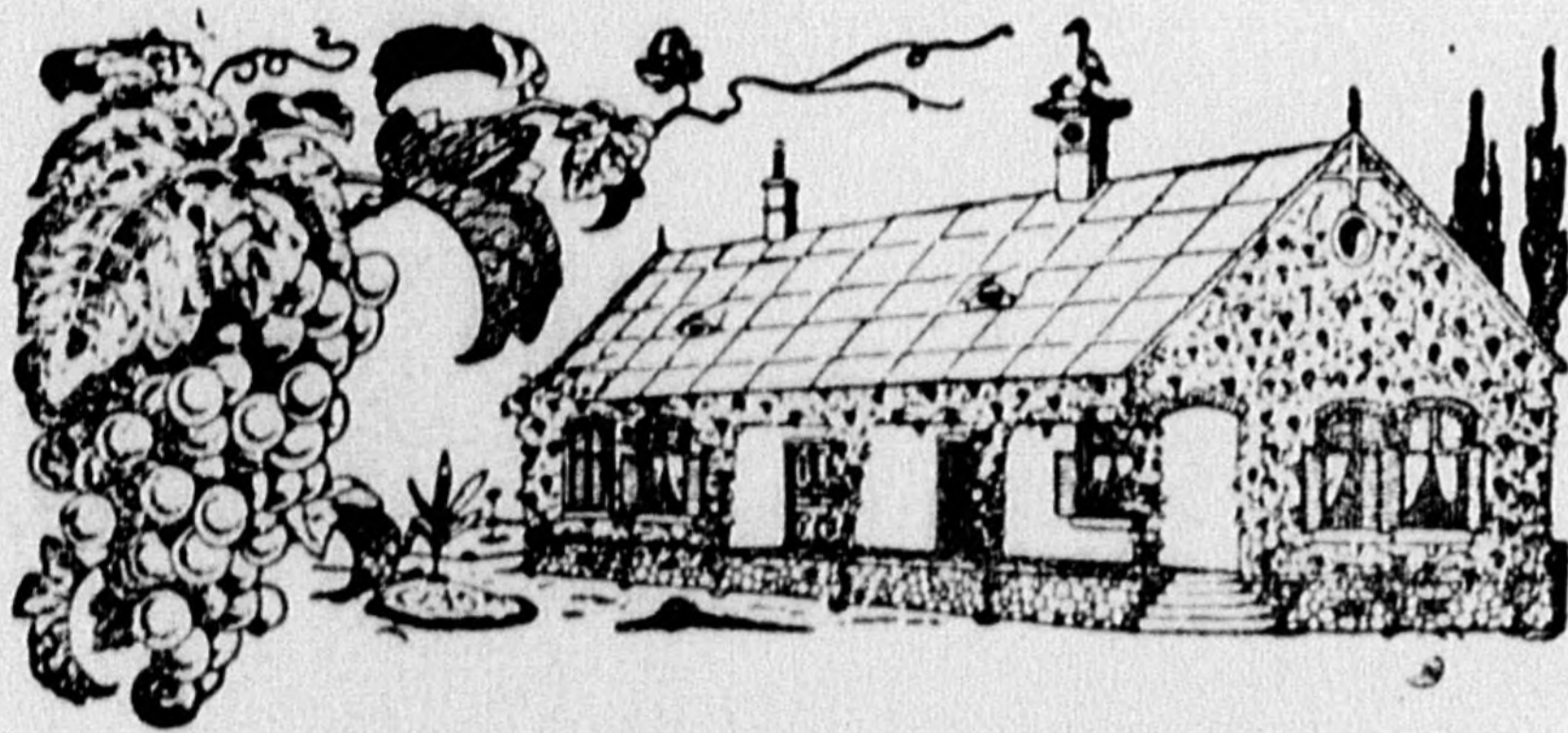
kaphatók:

Baján minden nevesebb fűszerkereskedésben.

Tiszta, jó és ajánlatraméltó

Honi gyártmányok!

26-12

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

C Z I M:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

959. sz.
1904.

Hirdetmény.

A bajai m. kir. állami kertmunkás-iskola folyó évi, s mintegy 70 méter mázsát kitevő **borszőlő termése** egy tömegben avagy részletekben **folyó évi október hó 18-án d. u. 3 órakor**, az iskola irodahelyiségében nyilvános szóbeli árverés alá kerül.

A venni szándékozók, az árverés megkezdése előtt 50 korona bánatpénzt fizetnek be az iskola pénztárába, a mely összeget a vevő 200 koronára tartozik kiegészíteni, s a szüretet mindjárt másnap, vagyis f. hó 19-én megkezdeni s egy folytában elvégezni; a leszűrt must árát pedig a termény elszállítása előtt az iskola pénztárába befizetni.

Ha az iskola vezetősége azt tapasztalná, hogy az árverezők az ár lenyomására egyezséget kötöttek volna, úgy az árverési eredményt semmisnek nyilváníthatja, s új árverést hirdethet.

Baja, 1904. október hó 12-én

M. kir. áll. kertmunkás-iskola.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió kor. nyereménynél, többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**

korona összegben.

Az első osztály sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt — 75. vagy kor. 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3. —

¹/₂ " " " 3. — " " 6. — ; ¹/₁ " " " 6. — " " 12. —

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem (postautalvánnyal küldöm (mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.)) } A nemtetsző törlendő.

Pontos cím:

Legszebb minőségben

káposzta

kapható:

özv. Spitzer Simonné
téglaágyárában

100 kg.-nál nagyobb megrendelésnél kívánatra házhoz szállítjuk.

Többféle igen szép téli

alma és dió

olcsó ár mellett kapható

Hildenstab Rudolfnál

Gróf Batthyányi-utca 27. sz.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Tálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA

Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
Beniczkyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz
Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ IRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, díszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

címmű gyűjteményes vállalat *hatvan* kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módozat tölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

4 korona havi részletfizetésre kapható **ifj. Wagner Antalnál** Baján.

SIKER hirdetésekkel

csak a hirdetések célszerű fogalmazásával, megfelelő typografiai alakjával és az alkalmas újságok helyes megválasztásával érhető el. Ennek elérése céljából forduljon **Mosse Rudolf** hirdetési irodájához, Budapest, **IV. Ferenciek-tere 3.**, ezen iroda a siker elérésére szükséges felvilágosításokkal díjmentesen szolgál. — Csak az újságok eredeti sorái, nagyobb megbízásoknál legmagasabb árkedvezmények engedélyezése mellett számíttatnak fel; ezen intézet igénybevétele által több nagy előny mellett a hirdetési költségekben megtakarítás is érhető el.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

BAJAI FIÓKINTÉZETE

DRESCHER GYULA-féle házban.

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:

Törlesztéses és kamatozó jelzálogkölcsonöket

Váltókölcsonöket

Előleget értékpapirokra és árukra

Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket

Bevált szelvényeket

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlára (cheque-forgalom)

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését folyó év augusztus hó 15-ével kezdte meg.

Pénzkölcsonö

közvetitek a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknek, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálók birtok és házkölcsonöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölcsonöre.

Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST, szövetség-utca 11. sz. Válaszbélyeg csatolandó.

Zongorák, Cimbalmok, Hegedűk

csakis
első rangu
gyártmányok

Wagner
Antalnál
BAJÁN.

A „Kávé király“-hoz!

Aki nagyon jó zamatú s illatú kávét kedvel, az csakis „Király kávét” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill.
2 „ „	9 „	— „
4 „ „	17 „	20 „

Ezen különlegesen pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyersfajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 postacsomag 5 kgr. legfin	Cuba	kor. 13.50
1 „ 5 „ „	Ceylon	„ 12.—
1 „ 5 „ „	Jamaica	„ 11.20

Biró és Társa

a »Kávé király«-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/a—b.

26—15

A „Kávé király“-hoz!

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Magyar

Mű-bútorgyár

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: **Gáspár Armin.**

Fióktelepek: **Nagyvárad.** Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árak. Mindenféle diszítő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.

Modern bútorok.